

EUROPEJSKA KONWENCJA KRAJOBRAZOWA W POLSCE

EUROPEAN LANDSCAPE CONVENTION
CONVENTION EUROPÉENNE DU PAYSAGE

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

NFOŚiGW

„Niniejszy materiał został sfinansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Za jego treść odpowiada wyłącznie Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska”.

EUROPEAN LANDSCAPE CONVENTION
CONVENTION EUROPÉENNE DU PAYSAGE

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

NFOŚiGW

DANE KONTAKTOWE:

GENERALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA

Aleje Jerozolimskie 136

02-305 Warszawa

sekretariat.krajobrazowa@gdos.gov.pl

Gdzie szukać informacji:

GENERALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA:

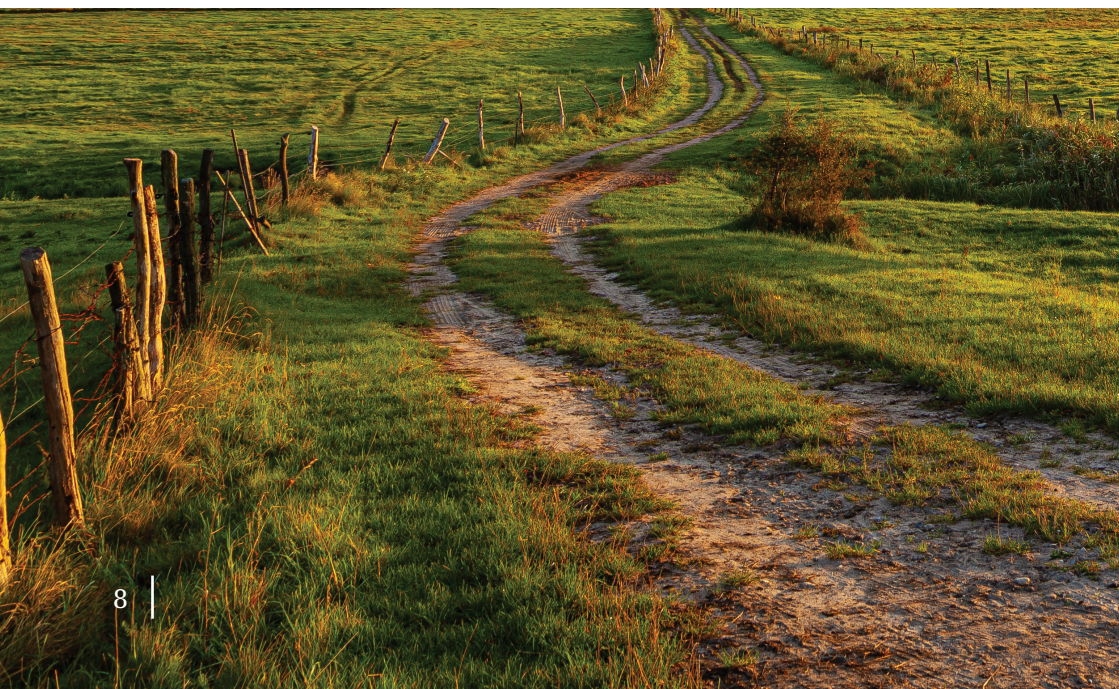
<https://www.gov.pl/web/gdos>

OCHRONA KRAJOBRAZU:

<http://ochronaprzyrody.gdos.gov.pl/ochrona-krajobrazu>

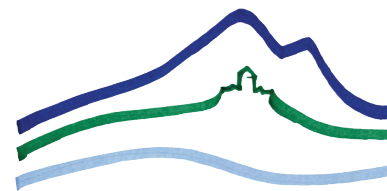
KONWENCJA KRAJOBRAZOWA W EUROPIE:

<https://www.coe.int/en/web/landscape/home>

EUROPEJSKA KONWENCJA KRAJOBRAZOWA

Europejska Konwencja Krajobrazowa została sporządzona we Florencji 20 października 2000 r. Jest częścią działań Rady Europy w zakresie ochrony naturalnego i kulturowego dziedzictwa, planowania przestrzennego i kształtowania środowiska. Została ratyfikowana przez Polskę 27 września 2004 r., a w życie weszła 1 stycznia 2005 r. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi mieszkających w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również na obszarach odznaczających się wyjątkowym pięknem.

EUROPEAN LANDSCAPE CONVENTION
CONVENTION EUROPÉENNE DU PAYSAGE

Celem niniejszej Konwencji jest promowanie ochrony, odpowiedzialnego zarządzania i właściwego planowania przestrzennego w celu ochrony krajobrazu oraz współpraca na poziomie europejskim.

DZIAŁANIA SŁUŻĄCE WDRAŻANIU KONWENCJI:

- prawne uznanie krajobrazów jako istotnego komponentu otoczenia ludzi;
- ustanawianie i wdrożenie polityki ukierunkowanej na ochronę, odpowiedzialne zarządzanie i planowanie krajobrazu;
- ustanowienie procedur udziału ogółu społeczeństwa, organów lokalnych i regionalnych oraz innych stron zainteresowanych
- zdefiniowanie i wdrożenie polityki w zakresie krajobrazu;
- zintegrowanie krajobrazu z własną polityką w zakresie planowania regionalnego i urbanistycznego, a także z innymi politykami państwa, które bezpośrednio lub pośrednio oddziałują na krajobraz;
- podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie wartości krajobrazów, ich roli i wprowadzanych w nich zmian;
- szkolenie i edukacja w zakresie ochrony krajobrazu;
- identyfikacja, charakterystyka oraz ocena własnych krajobrazów;
- określenie wskaźników jakości dla własnych krajobrazów mające na celu zachowanie lub ukształtowanie społecznie pożądanego cech jakościowych krajobrazu;
- wprowadzanie instrumentów mających na celu ochronę, odpowiedzialne zarządzanie i planowanie krajobrazu.

POLITYKA KRAJOBRAZOWA W POLSCE

Polityka krajobrazowa w Polsce realizowana jest na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Na poziomie ogólnokrajowym odpowiadają za nią przedstawiciele Rady Ministrów, m.in. Minister Klimatu i Środowiska, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Minister Rozwoju i Technologii poprzez uwzględnianie ochrony i kształtowania krajobrazu w strategiach, programach oraz dedykowanych ustawach.

Najważniejszym narzędziem ochrony i kształtowania krajobrazu jest racjonalne planowanie przestrzenne, które realizowane jest na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Inne ważne akty, w ramach których realizowana jest ochrona krajobrazów naturalnych i kulturowych to: ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadziła obowiązek sporządzania audytów krajobrazowych, w ramach których dokonywana jest identyfikacja i waloryzacja krajobrazów w województwie wraz z określeniem sposobów kształtowania i ochrony krajobrazów w danym regionie. W ramach audytu wyznaczone są również krajobrazy priorytetowe, czyli obszary szczególnie cenne dla społeczeństwa. Przeprowadzenie audytu jest obowiązkowe przynajmniej raz na 20 lat i dokonywane jest przez samorządy województw.

Narzędziem chroniącym krajobraz kulturowy lub naturalny w skali lokalnej jest uchwała krajobrazowa. Dokument ustala zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych oraz ogrodzeń na obszarze gminy.

KRAJOWY SEKRETARIAT KONWENCJI KRAJOBRAZOWEJ

Krajowy Sekretariat Konwencji Krajobrazowej działa w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska od 2010 r. Do podstawowych zadań sekretariatu należy wdrażanie konwencji do prawodawstwa polskiego, analiza doświadczeń innych krajów z uwzględnieniem istniejących przepisów prawnych w zakresie krajobrazu oraz działania informacyjne i promocyjne.

Co robimy?

- opiniujemy strategie i programy rządowe oraz legislację krajową mającą wpływ na krajobraz;
- reprezentujemy Polskę na forach międzynarodowych związanych z wdrażaniem Konwencji Krajobrazowej;
- składamy raporty do Rady Europy z wdrażania Konwencji Krajobrazowej w Polsce;
- wspieramy proces powstawania audytów krajobrazowych w województwach;
- współpracujemy z instytucjami prowadzącymi badania, szkolenia oraz działania edukacyjne w zakresie krajobrazu;
- wydajemy publikacje i ekspertyzy dot. krajobrazu;
- organizujemy konferencje i warsztaty;
- prowadzimy działania informacyjne i promocyjne.

DZIEŃ KRAJOBRAZU

Międzynarodowy Dzień Krajobrazu jest obchodzony w dniu 20 października. Został on ustanowiony przez Radę Europy w 2017 r.. Inicjatorem ustanowienia tego święta jest Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, która patronuje krajowym obchodom od 2016 r..

Jedną z form obchodów jest organizacja spacerów krajobrazowych dla mieszkańców.

Ideą Dnia Krajobrazu jest budowanie świadomości społecznej i promowanie wzorcowych praktyk względem krajobrazu, a także inspirowanie do podejmowania działań służących podwyższaniu jakości krajobrazów miejskich, rolniczych czy naturalnych. Każdego roku Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska ogłasza temat krajowych obchodów i przez cały październik patronuje wydarzeniom towarzyszącym.

Wydarzenia organizowane są przez samorządy, instytucje publiczne, w tym parki krajobrazowe, szkoły, organizacje pozarządowe i inne podmioty.

NAGRODA KRAJOBRAZOWA

Nagroda wyróżnia wzorcowe inicjatywy i działania podejmowane w zakresie zrównoważonego planowania i gospodarowania krajobrazem.

W Polsce wyróżnienie przyznawane jest w ramach konkursu organizowanego od 2012 r. przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska na Polską Nagrodę Krajobrazową. Konkurs ogłaszany jest w co dwa lata.

W konkursie mogą brać udział instytucje lokalne i regionalne lub ich stowarzyszenia, organizacje pozarządowe oraz inne instytucje, które zrealizowały projekty w zakresie zrównoważonego kształtowania i gospodarowania krajobrazu przy aktywnym udziale społeczeństwa. Zwycięzca konkursu na Polską Nagrodę Krajobrazową zostaje zgłoszony jako polska kandydatura do konkursu o Nagrodę Krajobrazową Rady Europy, która przyznawana jest przez Komitet Ministrów Rady Europy dla modelowych inicjatyw i działań w zakresie zrównoważonego planowania i gospodarowania krajobrazem.

DOTYCHCZASOWI ZWYCIĘZCY:

W 2012 r. **Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych** odebrał nagrodę za projekt: „Zachowanie wartości krajobrazowych i ekologicznych doliny nizinnej rzeki Szprotawa – użytek ekologiczny Przemkowskie Bagno – Przemkowski Park Krajobrazowy”.
Projekt zdobył również w 2013 r. Nagrodę Krajobrazową Rady Europy.

W 2020/2021 r. **Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego** odebrał nagrodę za projekt „Ochrona cennych krajobrazowo i przyrodniczo siedlisk nieleśnych charakterystycznych dla obszarów Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd”.

W 2022 r. **Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego** odebrał nagrodę za projekt LIFE12 NAT/PL/000081 „Ochrona zbiorowisk nieleśnych na terenie Beskidzkich Parków Krajobrazowych”.

